

LIBER EPISTOLARUM.

RHETOR INITIATUS   RESPONSIO.

Rhetori Candidato post Férias Autumnales adhuc rusticanti.

Objurgatoria.

HEus tu! quæ te segritius moratur, Charissime? Ten' rusticari adhuc otiosum, dum Literario in Ludo jam fervet sodalium tuorum labor, & in novo palæstræ genere de ingenii doctrinæque palma certatur acriter? Quanquam video, quid tam securum te, tamque confidentem faciat. Parum scilicet te afficiunt, aut etiam movent, quæ nos mirum in modum excruciant prima Rhetoricæ rudimenta. Nihil putas esse tam arduum, tam plenum salebris, tam intricatum difficultibus, quod pro ingenii solertia ac sagacitate non vincas statim ac superes. Felicem te profectò, qui tot ad rem gerendam feliciter adjumenta nactus es! Infelices nos, quibus par præsidium gratulari non licet! Tamen utinam, uti confidis, ita tibi succedant omnia, neque aliter sentire incipias, cum hæc aderis. Nam si nescis, Amice, peregrino versamur in loco, in quo nemo hospes haberi non possit. Intermirramur non adesse te & curiosis nequicquam oculis absentem vestigamus. Crede mihi, moras abrumpe omnes, & ad urbem citus advola, si sapias. Satis huc usque ludo & oblectamenti datum est; animum serium & avidum laboris. Nam neque Ludis, neque socordia locus hic vacat. Sed quid ego te diutius moror? Vale: nihil rescribas nobis, sed veni.

Accusasti Amicum tuum negligentia; & plus æquo amantem otii increpasti, quod exactis Autumnalibus feriis rusticari pergam, dum tu Literarium Ludum ingressus carthis impallescis. Parce tamen hanc mihi hodie affingere calumniam, quam aliàs fortasse non ita facilè depulissim. Nunquam ego abruptissim lubentius moras omnes, quæ regressum in urbem retardare solent, ni me timor quispiam subrusticus, quem irridebis haud dubiè, etiamnum retineret. Dicam ingenuè quod res est; nam cur dissimulare quidquam tecum velim? Vel ipsum Rhetorices illius, quod vocatur, limen religiosum quemdam horrorem ac metum semper incussit. Audivi enim quàm multa narrentur à multis, quæ confidentissimos quosque perterrent. Novum illic ajunt vigere doctrinæ genus, novas vivendi leges, novam disciplinæ rationem, novos incolas, verbo dicam, nova omnia; sic ut in eo solo nemo non hospes ac peregrinus videri possit. Ego qui meticulosus natura mea sum, mirum est, si refugiam illuc accedere. Ta confidentior paulò, ne dicam audaculum, qui erecta fronte perfregisti sacros illos aditus. Rescribe, si me amas, quid isthic agatur, & diffidentem amicum, si potes, confirma. Interim dabo singularem operam, ut non veniam nisi diligenter commendatus. Multos novi, & amicos nactus sum, qui auctoritate ac gratia plurimum valent apud eos, qui provinciam istam moderantur.

His.

His instructus præsiis captabo horum hominum benevolentiam, & si quid absentia longior nocuisset, emendabo.

FILIOLI,

Cum Puerum Literarium ad Ludum tardius remitteret.

RHETOR IDEM

Amico in urbem redcè post Autumnales Férias.

Focosa.

ERgo te ruris tui tandem ceperunt fastidia, & è tantis deliciis salvus ad nos & incolumis rediisti? Næ gaudeo propter te plurimum, tibi que mirum in modum gratulor. Nam ut fatear quod res est, tibi ego tot inter illecebras rusticanti timui non mediocriter. Sciebam in hortis illis, quos incolebas, hunc inter alios fructum crescere, qui semel ingressis miram reditus oblivionem inducit. Nullum verò in vestro comitatu Ulysses noveram, qui aut Loton gustare nollet, aut gustata vellet abstinere. Hinc metus diutinæ moræ, celerisque supra spes meas & vota reditus cumulata lætitia. Eam tu melius intelliges, cum ego te veluti ex Asia aut ultimis oris reducem amplexabor. Unum habeo monere te in præsentia, meditatus ad nos ut venias, & ad dicendam pro longiore absentia causam egregiè comparatus. Equidem novi te emunctæ naris hominem inter paucos. Tamen non ita pronum est, uti reris, barbato regi imponere. Cæterum si me audies, parces operosius quarere, qui te commendent; neque potiorum esse commendationem existimabis, quàm quæ à te ipso profecta sit. Vale. Hæc tuo Davo properanti, & nullam, ne cessasse dicatur, moram admittenti danda fuerunt pauca & inconcinna.

Le Jay, Tom. I.

Filiolum nostrum tibi remittimus, Vir colendissime, seriùs fortè quàm par esset; tamen neque Adolescentis negligentia factum illud est; neque nos ipsi in causa sumus. Nosti quàm pluvia jam diù utamur tempestate, per quam non fuit integrum vel corruptam imbrium vitio tentare viam, vel puerum objicere periculo valetudinis, quam asperior paulò intemperies aeris, tam tenuis illa est, tam propè nulla, facilè incommodet. Veniam igitur dabis, ut spero, piæ parentum sollicitudini, si spem domus unicam & gentis totius columen unum sedulò conservatum velint. Cæterum Filioli nomine ultrò pollicebor fore, ut amissum tempus diligentia brevi compenset ac resarciat. Est enim minimè desidiosa pueri indoles, aut fugitans laboris. Imò nihil ipsi tam melli est, quàm dum in accurandum pensum totus incumbit. Parco dicere plura illius in gratiam, ne fortè videar filio plusculum indulgens mater. At non tacebo tamen, quod unum ipsius in moribus amavi maximè, memorem tuæ in eum benevolentia ac gratum inprimis animum. O si adesses, quoties amicum sibi, libentem ac beneficum inprimis Magistrum jactitat! Hanc tu porro benevolentia partem, quam puero imperiisti hætenus, ut tueri semper ac præstare velis, etiam atque etiam peto. Pervidisti omnino Adolescentis animum, quem benignitate potiùs, quàm acerbitate regendum putaveris.

Com mendatia.

Tc De

De reliquo familiam totam sic obligasti, ut cupidissimam tuique in omne tempus observantissimam sis habiturus. Vale.

LENTULUS FABIO,

Cum is invitatus ad Cœnam & pollicitus non venisset.

Objurgatoria,

ERgo promittis ad cœnam, & non venis? Tibi jus dicitur: ad affem impendium reddes, neque id modicum. Paratus erat tibi Capo præpinguis ex Cœnomanensi tractu recens advectus: Pullus geminus educatus sedulo & frumento jam diu fartus; adde & Palumbes duos cum Cuniculo, non urbano illo quidem & domestico, sed rustico & silvestri. Vinum fileo, quale nec bibitur Rhemis, quadrimum illud sanè, quod neque palatum exsurdet, neque vetustate evanuerit. Glaciem, quam æstus præterit, servabam tibi homini, si quis alius est acri & præfervido; hanc quoque computabis, imò hanc ioprimis quæ perit in ferculo. Adhæc Olivæ Salyæ longa muria conditæ. Quid plura? fructus omnis generis, quos tempestas ferat, etiam cupediæ, bellaria, dulciaria, si tamen delicias illas confectaris. At tu apud nescio quem Aprum, Perdices, Lepores maluisti. Dabis pœnas, non dico quas. Durè fecisti; nescio an tibi, an mihi, sed tamen & tibi. Quantum lusissemus, risissemus? Potes apparatus cœnare apud multos, nusquam hilarius, simplicius, incautiùs. In summa experire; & nisi posthac te aliis potiùs excusaveris, mihi semper excusa. Vale.

MARCUS TULLIUS CICERO

Tito Annio Miloni Massiliae exulanti.

Cum scriptam, quam pro ipso dixerat, Orationem ad eum mitteret.

EXulas ergo vel innocens, Tite Anni; neque fatalem à cervicibus tuis casum arcere potuit tuus ille Tullius, cujus in patrocinio tantum posueras? Infelicem me vel hac mea, si qua est, dicendi facultate, quæ tibi non profuit! Nam quid me juvet adfuisse quibusdam in causa capitis, & meritas etiam nonnunquam pœnas depulisse; dum tibi reliquos inter homini amicissimo opitulari non licuit? Tamen accusa effrenem armorum licentiam: accusa Clodiæ factionis auctoritatem; quæ pristinam consuetudinem Fori, & veterem judiciorum formam sustulerunt. Quis esse potuit inter armatos satellites & impudentes sicarios vel innocentiam vel Orationis faciendæ locus? Quam tibi hac in parte non defuerim, fidem faciet isthæc Oratio, quæ fuit tuam in defensionem comparata. Hanc tu perleges attentè, si me amas, & de me erga te studio facies conjecturam. Si quem habeo rei Forensis usum, si quam in agendis causis experientiam sum consecutus, equidem profiteri possum; nihil ad propulsandam calumniam excogitari potuisse validius, nisi inimicorum nostrorum furor atque potentia innocentiam & æquitati prævaluissent. Quid restat, Tite Anni, nisi ut, fortuna melior dum venerit, æquo, ut virum fortem decet, animo præsentem feras. Vale.

TI-

TITUS ANNIUS MILO

HISPANUS

Marco Tullio Ciceroni.

Fortissimo Barcinonensi Gubernatori.

Cum actam pro se ab eo Orationem, scripto exaratam perlegisset.

De ineptis qui Lutetia spargebantur rumoribus Urbem esse jam diu deditam, dum illa contra Batavorum, Anglorumque impetus acris defenderetur. Anno 1706.

Satirica.

Cum vidi perlegique attentius, quam scripsisti pro me Orationem, cujus ad rationum momenta, ad elegantiam concinnitatemque sermonis, ad ipsam totius operis ab-solutionem nulla fieri potest accessio, mirabar, Marce Tulli, ut fatear quod res est, vixque ac ne vix quidem mihi persuadebam; Milonem illum, cujus egeras causam tam disertè versari Massiliae exulem; neque tanto præsidio fratrum tristissimam, quam patitur, sortem declinare potuisse. Debueram mehercule tam insignem, tam facundum nactus defensore, vel in causa mala ac desperata adversariorum meorum impetus elusisse; in tanta verò causa meæ bonitate multo minùs videbatur esse quidquam, quod merendum mihi arbitrarer. Quid esse dicam, Marce Tulli, quòd Oratio tam elegans, tam nata ad movendos animos, tam idonea ad faciendam fidem, hunc deum habuerit exitum, ut Massiliam relegarer? Etiam juranti non credam, eandem illam esse quam dixisti. Non atisim derogare tantum divinæ illi Orationi, quam lectitare non possum ad satietatem, quam in oculis fero, quam deosculor in singulas horas, tanquam certissimum innocentiam meæ præsidium. Hanc si, ut est exarata, pronuncias; crede mihi, Marce Tulli, tuus ille Milo Massilienses multos jam non ederet.

Nam quid te militesque tuos in defendenda Barcinone frustra maceras, vir fortissime? actum agis. Omitte novum illud dignumque gente vestra fidem virtutisque specimen. Nescis urbem hanc vestram expugnatam hic esse jam diu ab hominibus non paucis, quibus, vel si procul à mœnibus hostes fugerint, non persuaseris tamen, salvam & incolumem Barcinonem posse præstari. Utinam enim verò audissem, quid illi suis in circulis, aut etiam mediis in compitis effutiant circumforanei politici, dum res quaslibet, non tam ex certa incorruptaque fama, quam ex feriatum malè cerebri figmentis metuantur! Alii captam urbem conclamarunt; antequam ipsa cœpisset obsideri: alii finxere te cum invictis legionibus deseruisse Barcinonem, quo die egressus tu quidem ex propugnaculis hostes aggressus es, & magnam eorum stragem edidisti. Alii ruentibus ex se se dissipatisque per fideles nuncios, qui percrebuerant, rumoribus, tamen in errore pertinaces versantur, nec servari Barcinonem posse defendunt, quia expugnamdam illam esse judicant. Quid facias? abundat hæc civitas hominibus minimè malis illis quidem, at meticulosis præter modum, quos adversæ res feriunt multo ante, quam evenerint; qui, ne desit unquam quod fovere ipsorum metus possit, nova quotidie timendi argumenta.

Tt. 2. com.

comminiscuntur. Nihil te movebunt, sentio, tam ineptæ, tam ridicula otiosorum hominum opiniones. Perges, uti fecisti hætenus, urbem tueri viriliter, & sinceram optimo Principi incorruptamque fidem approbare. Magnam hodie personam sustines. Vir fortissime, & intentos in te unum omnium oculos atque animos rapis. Plausus vicissim expecta pares animo, constantiæ tuæ pares. Certabunt utrinque Gallia pariter atque Hispania, quibus nomen tuum laudibus profequantur, & tam egregiæ defensionis memoriam apud posteros commendent.

RESPONSIO

Gubernatoris Barcinonensis super ineptis, qui sparsi sunt, de Deditioe sua Rumoribus.

Ipsola.

HAbeo singulares vestris hominibus gratias, qui nos longioris defensionis cura liberant, & esse deinceps periculi securos volunt. Nam, si quid illis creditur, victi jam sumus, & hostes capta Barcinone tandem triumphant. Dii boni! quod hostes, qui nos obsident, non sunt tam creduli, neque adhuc persuadent sibi, quantumvis id velint, se esse victores! Riserunt nostri milites pavidos, qui vos percellunt, metus; & otiosorum hominum Politicam, ut par est, exploserunt. Mitrantur ad nos, quotquot sunt, qui tam facile despondent animo. Tunc fortè timere desinent, cum rerum nostrarum speculatores ac testes viderint propius, quam strenuè mœnia nostra defendamus. Neque verò tardiùs se venturos existiment, quam ut res ipsas suis usurpare oculis valeant. Spondemus diuturnam satis fore obsidii

moram, suam curiositatem ut expleant, nisi hostes ipsos pœniteat brevi longioris oppugnationis, & impatientes frigoris ac tempestatis repetere patriam malint, quam frustra macerare se, ubi nullus pertinaciæ suæ fructus est. Reliquis auctor ego sum, ut securi de nobis in utramque aurem tranquillè dormiant. Nos interim pugnabimus fortiter; nec erit in urbe segnitæ locus, donec pertæsi hostes certa referant in Angliam Bataviamque responsa, & læcæ classis reliquias, unum victoriæ suæ monumentum populis ostendent. Cæterum plausus ac triumphos despiciamus, modò quid plausu dignum ac triumpho præstiterimus: hoc beati satis, si, quam habet de nobis universus orbis expectationem, non tueri modò, sed superare etiam valeamus.

MARCELLUS LENTULO,

Ut Lepidum Magistratum Candidatum suffragio adjuvet.

SI quando, Lentule mi, nunc præcipuè cuperem esse te in hac urbe, &, ut sis, etiam atque etiam rogo. Opus est mihi voti, laboris, sollicitudinis socio. Petit honores Lepidus noster, petit cum multis, cum bonis, quos ut gloriosum, sic est difficile superare. Pendeo ergo & exerceor spe, atque afficio metu, & ejusdem videor muneris, quod ambit, esse Candidatus. Meretur hanc curam longa mei charitate: est enim mihi cum illo vetus necessitas: meretur & eximiis animi sui dotibus: neque enim novi quemquam vel ab indole, vel à modestia, vel à probitate, vel à prudentia, vel ab eruditione illustrius illo comparatum. Accedunt multa ipsius in me merita: quibus ex causis

exigo.

exigo, ut venias, & suffragio meo tuum jungas. Permultum interest me adesse te mecum, & obire eorum domos, quorum ex arbitrio Lepidi factum dependet. Ea est auctoritas tua, ut putem me efficacius tecum etiam amicos rogaturum. Abrumpe, si qua te retinent. Hoc tempus meum, hoc fides, hoc etiam dignitas postulat. Suscepi Candidatum, & suscepisse me notum est. Ego ambio, ego periclitor. In summa, si datur Lepido, quod petit, illius honor; si negatur, mea repulsa est. Vale.

AMICO

Prematurum Filii sui funus dolenti.

Consolatoria.

DOlorem tuum quis est, qui non approbet, aut qui dolere tecum ultro non velit? Filium requiris extinctum ante annos, parentum delicias, spem domus & gentis inclytæ eximium olim, si vixisset, decus futurum. Hunc tu sedulo vel à teneris educaveras, institueras bonas ad artes adolescentem, tuis ipsius informaveras moribus, & natam mentem ad grandia stimulis acrioribus incitabas. At quo demum exitu, quo parentis gaudio, nunquam laudandus satis Adolefcens tam præclara documenta animo imbiberat? quis illo vidit in rebus acutiùs? quis differuit peritiùs? quis scripsit elegantius? quis ad omne virtutum genus cupidius exarsit? Sed quid ego vel ista commemoratione refrico fortasse nondum obducta bene vulnera, quibus mederi velim? Quanquam hæc ipsa sunt, quæ lenire parentis ægritudinem & possunt & debent. Viget enim verò, & longum vigebit apud omnes gratissima juvenis optimi memoria. Imò non aberit penitus ab hominum consortio, quem

Le Jay, Tom. I.

multorum laudibus celebrari identidem audies, & tanquam absolutum quoddam ætatis illius primæ exemplar requiri. Hoc in speculum, ne dubita, diligenter intuentur, quos habes superstites filios. Illic perlegent officii sui partes, & fraternæ virtutis amulatores avidi, quem creptum tibi desideras, etiam cum fœnore restituent. Hæc te spes interiam sustentet, & pias parentis lacrymas abstergat. Vale.

AD AMICUM.

Ravam esse, imò nullam apud homines sinceritatem.

UBi sumus, Amice? quibus cum vivimus? quò demum fugit sinceritas? quò veritas exulavit? Huccine recidisse res humanas, ut fallacia, præstigiæ, dolus ubique dominantur; neque ullum deinceps sinant esse simplicitati locum? Equidem noveram satis, non esse hominum quorumlibet candorem illum ingenuæ mentis, quem requiro; imò mihi non latebat quosdam esse terrarum tractus tam aversos à vero, ut ne vestigium quidem sinceritatis uspiam reperias. At in ista cœli purioris plaga, inter cœtus illos hominum, quorum in vultu nativus lepos, in verbis comis urbanitas, in ipsa vivendi agendique ratione facilitas quædam experisque fuci candor apparet; hinc, inquam, neminem esse non fucatum, non fallacem, non perfonatum! quis hoc ferat; amice? quis non exoptulet? quis non indignetur? Cedo locum aliquem quò ferar, ubi vivere liceat. Nam hæccine vita est, quam vivimus? vivere hunc putem, hominem qui non habeat, cujus intueri possit animum, qualis revera est; cui verum dicere, à quo & au-

Tr 3 dire

dire verum desperet? quem facere rerum suarum participem, quem consulere audeat? Nihil moror, amice: certum est humanae societati nuncium remittere, valedicere mortalium confortio. Si bene me novi, via haec tior & brevior. Penetrabo recessus nemorum, abdum me solitudinum latebris, inter rupes & feras immorabor; felix fortunatusque, si qua uspiam veteris & extinctae simplicitatis ac sinceritatis vestigia nactus sim! Vale.

ADOLESCENS AD PATREM.

Cum iussus scribere de studiorum progressu nihil haberet boni quod scriberet.

Ad excusandum.

Et si nihil habeo scribendum hodie, quod placere admodum possit, Pater colendissime, non dubitavi tamen morem gerere voluntati tuae, & quo se habeat apud me loco res Literaria, facere te certiore. Saltem hunc sperare mihi posse videor fructum obsequii mei, ut, dum fatebor ingenuè quod res est, nihil de solito candore animi remisisse, neque vel in mea causa dissimulasse quidquam accusari possim. Itaque non diffitebor apud te, Pater amantissime, minus feliciter, quam aut sperabam, aut etiam fueram tibi pollicitus, processisse ultimam rei Literariae concertationem. Nescio quo malo factum sit fato, ut inferiorem expectatione mea inter aequales meos locum obtinuerim. Quamquam quis non intelligat ancipites esse armorum casus, atque hanc esse sortem eorum omnium, qui dimicant, ut non aequam semper & faventem fortunam experiantur? Id nosti tu, Pater, unus omnium optime, qui totam inter maris labores aetatem tam laudabi-

liter contrivisti. Scis quam vario, quam parum certo eventu quotidie configatur; neque vel accusandam continuo Ducis imprudentiam, aut increpandam militum socordiam videri, si minus feliciter certatum sit. Id tamen dictum à me nolim existimes, quasi aut factum excusare penitus, aut omnem infelicis aleae invidiam declinare voluerim. Unum hoc mihi in hac mea calamitate relictum commodum esse video, ut novos ad rem bene gerendam stimulos, novam ad assequenda meliora diligentiam atque alacritatem adjiciat. Hac ego spe fretus nullus ego dubitem polliceri tibi, Pater amantissime, futurum intra breve tempus, ut hodierni nuncii acerbitatem latior epistola corrigat ac temperet. Hac me recreat ac sustentat singulos in dies fiducia, quae ut tantumdem apud te ponderis habeat, etiam atque etiam peto. Vale.

IDEM EIDEM,

Cum Primas inter suos oblineret.

Tanto lubentius tibi scribendum hodie suscepi, Pater amantissime, quanto difficilius, id ipsum nuper ut facerem, adductum fuisse me profiteor. Nihil habet istae epistola nisi laetum, nisi fortunatum, nisi quid gratissimum tibi, quod nunciet. Nam sive aequorem se mihi, quam alias fortuna praestitit, sive diligentiae accuratioris percepi fructum aliquem, sive, quod ego lubentius crediderim, singulare placendi tibi desiderium novos addidit ad rem bene gerendam stimulos, Primas tandem aliquando inter condiscipulos meos sum adeptus, & Imperatoris dignitate defungor. Hujus porro munericis amplitudinem dubito utrum tanti facien-

Gratula-
bunda.

faciendam putes, quanti reipsa valeat. Tu qui Legionibus integris tanta cum laude praefuisti, Pater amantissime, Filium imperitantem fingere numerosissimae ac florentissimae juventuti ea cum dignitate pariter ac potestate, ut audientem dicto & imperio obsequentem habeat; ut cum placuerit, ducat milites in aciem, conferat manus cum hoste, victorias reportet, laureas ac triumphos mereatur. Hoc ipsum est, quod filio gratulari potes, quod filius tibi ipsi tuus hodie gratulatur; nisi fortè contemnendum credideris, quod filium vel hac aetate jam imperantem habeas. Id porro non putem ignorare te, quod per temetipsum satis expertus es, nihil esse quod in homine imperante tam commendari soleat, quam liberalitas ac munificentia. Haec enim illa virtus est, quae militum animos conciliat, robur incendit, & ad ardua quaeque aggredienda viriliter excitat atque inflammat. Quare ita confido fore, ut cum mearum sit partium virtutes ceteras, quae in Imperante adesse debent, comparare, liberalitatis unius exercendae facultatem, quam in te uno positam nosti, suppeditare non graveris. Vale.

LAPIS LYDIUS

Ad explorandam Amicitiam,

seu

F. A. B. I. U. S.

Amissa Ludo Pecunia,

Ad hominem avarum, qui se amicum jactabat, ut mutuum praestet.

locosa.

Actum erat de me, ne vivam, hominum charissime, & res, opinor, ad restim. poene, & ad la-

queum reciderat mihi, qui loculos omnes funestissimo alex casu perderam, nisi tu dolenti miserè ac desperanti homo amicissimus occurrisses. Intellexi statim, ita persuasum habeo quod jactitasti mihi tam saepe, non fucatum te aut personatum, sed verum ac sincerum amicum esse; intellexi, inquam, hoc ipsum, quod me angebat tantum, rem fore tibi gratissimam, qui opportunam testandae amicitiae occasionem nactus esses. Nam unde tandem illustrior amicitia se prodar, quam si, opitulandi amico gratia, quoslibet crumena sumptus ac ruinas ultro patiat? Hic est Lapis veluti Lydius, quo, sicut germanum aurum ab adulterino, sic amicus verus à falso seceratur; & qui tum gravi periculo tentatus semel nullis avaritiae malè suadentis rationibus vinci se permiserit, is ceteris in rebus certum se ac fidelem amicum praestabit. Neque enim in ejusmodi discrimine omnis generis defunt causa, quibus egentis amici vel justas preces declines facile, si nihil praeter amici nomen haberis. Difficultas temporum, rei domesticae penuria, faciendi in numerosa familia sumptus, & alia bene multa statim se obijciunt, quibus commodandae pecuniae honesta quaedam necessitas eludatur. A quibus ego sordibus cum te alienum semper aestimarim, Charissime, ita facile animum induxi meum, certum abs te in difficillimis rerum mearum adjunctis esse mihi praesidium expectandum. Imò tam amicum te novi, ut non dubitem, quin jucundius quid tibi ferre amico petenti subsidium, quam mihi accipere futurum sit. Vide ergo quantum mutatus repente à memetipso fuerim, statim atque subit animo de te deque tua benevolentia cogitare. Dolebam amissas opes, ludo malè precabar, miserum me,

infelicem, perditum aestimabam: jam vix ac ne vix quidem laetandum mihi propter te putem, cui tam egregium gratificandi amico locum vel imprudens paraverim.

RESPONSIO.

Satisfacta. **O** Me felicem, qui persuasisse tibi videar, quam sincerum in me, quam devotum ad omnia amicum nactus fueris! Næ æquum censes, mi Fabi; neque revera quidquam est rerum omnium, quod malim, quam ut talem esse me, qualis reipsa sum, arbitreris. Id porro senties multo magis, cum pecuniam ipsam, quam tantopere effragitas, immisericorditer abnuam. Equidem intelligo id fieri sine aliquo tuo dolore primum non posse; at non committam tamen, ut te, tanto tui dispendio, leviori molestia liberandum putem. Nam quid agam infelix, si gerendum in ea re tibi morem arbitrer? Quò non prorumpet insana illa ludendi prurigo quæ te miserum tenet ac perdit, si, dum compefcere illam possum, quod amicum est, eandem missa pecunia irritem & accendam magis? Hunc tu amicum aestimes, non perfidum potiùs ac proditorem, qui furioso cuiquam ensen petenti, quo se transverberet, illum indulgens pravè porrigat? Absit hoc à me, optime Fabi, tam malè de te ut merear. Ecce multo melius quodpiam & illustrius amoris erga te mei pignus impertiar, amicum scilicet & salubre, si quod aliud, consilium; ut, dum integrum est, perniciosum illum, qui te jam incessit, ludendi amorem corrigas. Magnum est quiddam vel in principiis præseus huic morbo afferre posse remedium, qui, si creverit senel, vix sanari deinceps,

aut etiam mitigari possit. Ego certè, etsi majorem mihi ipsi facio vim, quam tibi, tamen statui subtrahere viriliter fomenta illa, quibus crudescere malum potest & invalescere. Noli ergo expectare à me ullam pecuniae partem, qua funestum nutrias aleæ cacoëthes & insanabile forsitan efficias. Sed ama potius auream illam in amico fidem, quæ pravis amici cupiditatibus obsequendum minùs, quam veris ipsius commodis servicendum duxerit. Vale.

ARISTO

Pro recuperata Valetudine.

Nihil ego jam vereor, Ariste mi, fateri palam timorem meum, & tibi ipsi magnitudinem periculi, quod tecum adivimus, aperire. At utrumque ex difficili morbo recreatus abstulisti: tantumque nobis gaudium vix sperata incolumitas attulit, quantum omnibus dolorem mali gravitas pepererat. Quanquam gratulare tibi, vel quòd ad angustias tam graves deveneris. Equidem eximiam omnium in te observantiam, fidem, benevolentiam sanus ac valens expertus eras; at singularis pietas ac necessitudo, quæ tibi unumquemque devinxisti, tum maximè patuit, cum salus tua maximè periclitaretur. Videbantur singuli persentiscere, quodcumque affixus ipse lecto sentiebas; & morbi vel ingravescentis vis ac gravitas, vel ejusdem senescentis remissio anteriorum in vultu legebatur. Noli igitur mirari, si tam nobis ipsis, quam tibi restitutum te priori valetudini gratulamur; qui unà tecum visi sumus ex longa ægritudine convalescere. Depulisti momento metus no-

Gratificanda.

stros, curas, sollicitudines; & hilaritatem quandam singularem injecisti. Nunc vide sis, quanto studio valetudini tuæ consulere debeas, ex qua tot hominum valetudo pendeat. Cave ne injuriosior nobis ipsis, quam tibi videre, si contentione nimia, & susceptis præter modum laboribus novum in discrimen salutem adduxeris. Agitur non tua tantum, sed Reipublicæ torius incolumitas; neque peccare quidquam gravius tuam in salutem potes, quin eodem tempore in commune bonum pecces. Vale ergo & vive, si nos vivere & valere volueris.

ALEXANDER

*Arimazi Petra Gubernatori salutem
& cautam in deliberando
Prudentiam.*

AMICO POETÆ

*Et susceptum narrandi res à Gallis
præclare posteriore bello gestas
consilium exequatur.*

Ad Hortandum.

O Prime facis, quòd res à Gallis posteriore bello gestas paras scribere. Nam quæ tam recens, tam copiosa, tam ampla, quæ denique tam poetica, & quanquam in verissimis rebus, tam fabulosa materia? Dices immissa terris nova flumina, novos pontes fluminibus injectos, occupata castris montium abrupta, expugnatas arces, subactas provincias, & quæ naturam, ut vinci possent, non habebant, collectas totius Europæ vires ab una gente superatas. Una sed maxima difficultas, quòd hæc æquare dicendo oporteat; arduum quiddam, immensum etiam ingenio tuo, quamvis altissimè assurgat, & amplissimis operibus increseat. Sed nihil est quod arte, studio, labore vinci demum non possit. Proinde jure vatum, invocatis Diis, & inter Deos, ipso, cujus res, opera, consilia dicturus es, immitte rudem, pande vela,

ac, si quando aliàs, toto ingenio vehere. Cur enim non ego poeticè cum Poeta? Illud jam nunc paciscor: prima quæque, ut absolveris, mitte; inò antequam etiam absolvas, sicut erunt recentia, rudia & adhuc similia nascentibus. Equidem potero fortasse scripta tua magis probare ac laudare, quanto illa tardius cautiùsque; sed ipsum te magis amabo, magisque laudabo, quanto celerius & incautiùs miseris. Vale.

Adsum ante urbem tuam cum victo exercitu, paratus eam ingredi aut victor pacificus, aut durus expugnator. Non ignoras quales nos simus, & rerum nostrarum fama etiam rupis excelssæ, quam incolis, ad fastigium pervenit. Occupatæ urbes, domitæ provinciæ, subacti populi victorias nostras loquuntur, teque, rebus tuis ut provideas, moneant. Nihil est quod saxæ & inaccessiblei moli confidas, aut loci natura fretus aliquam vincendi celeritati asferre moram speres. Habeo milites, quibus nihil est tam invium quod non invadant, nihil tam abruptum quod non exsuperent, nihil tam inaccessible quod non evolent. Quare vide, quid agas. Statue, num te juvet Alexandri probare clementiam, an hostis vindictam experiri? Responde quamprimum; moras non patior; aut portas urbis reclude, dum loquor, aut me in ipso Petræ jugo, antequam dies crastinus luceat, conspicias. Vale.

Suasoria.

ARIMAZES ALEXANDRO

*Salutem & maturam ab inutili
obsidione Deceffionem.*Suasoria
& Satiri-
ca.

Jam fenseram adesse te, & cum universo exercitu ante urbem Petram posuisse castra, cum tua ad nos epistola perlata est. Atque ut fatear, quod res est, non potui non dolere Regis hactenus inuicti fatum, qui rem tam arduam & humanis imperiviam viribus suscepisset. Nam quid moliris, infortunate Princeps, aut quò te mala libido gloriæ incautum abripit? Equidem novi quibus fretus victoriis & quanto fortunæ prioris factu ad nos perveneris. At, si me audies, non obscurabis hodie rerum à te gestarum famam, neque tam celerem victoriarum cursum ad inaccessible rupem remorabere. Quas intentasti nobis minas futiles, sprevimus, ut par erat, neque aliud pertimescimus exitium gravius, quàm quod ignavæ deditiois dedecus afferret. Rupes nostras frustra despicias, nisi fortè milites habes alatos. Unum hoc deerat tibi, quo Petræ ad fastigium evolares. O factum malè, quòd in reliquis fortuna tam prodiga id unum tibi non permisit! Tamen vel tibi alas provide, vel nullam expecta deditioem. Interim securi & incolumes victoris iras & inclementiam ridebimus. Vale.

A M I C O

*Expectata jam diu prole recens
aucto.*Laudati-
vi.

Atigisti tandem optatam votorum tuorum metam, Charissime. Prolem habes, qualem adesse tibi cupiebas. Næ gaudeo tua causa

plurimum, & immortales ago Superis gratias, quos tam amicos, tam ultro indulgentes, tibi expertus sis. Fuisset profecto durum quid nimis, si nomen illud, quod accepisti à majoribus, tot rerum domi forisque præclare gestarum gloria nobilitatum unà tecum interiisset. Provisum est feliciter huic incommodo, unde non leve damnum Respublica tota accepisset. Natus est tibi filius, qui partum decus tueatur. Heredem habes, non avitæ modò, sed & paternæ laudis futurum æmulatorem. Felicem te tam beata sobole parentem, feliciorum filium, qui parente tali gaudeat! Neque enim, filium olim dum institues, & ad omne virtutum genus grandiorum promovēbis, id tibi laboris incumbet, ut conquiras operosius illustria rectè factorum exempla, quæ filio imitanda proponas; habebit in te uno, quem respiciat, & unde sumat exemplum sibi; in te verò filius dum intuebitur, & præclara patris facinora memoria repetet; tanto se acrius stimulari sentiet ad virtutem, quanto majorem ad excitandos animos exempla domestica vim habent, quam aliena. Quid superest, nisi ut pro pueri incolumitate vota faciamus? Vivat ille! crescat in expectationem rerum tantarum! Atque id si Superi nobis annuerint, nihil video, quod vel amicis, vel tibi expetendum sit. Vale.

A M I C O S U O

*Ob missum recens editum ab eo
Opusculum.*

Fecisti rem gratissimam, si quam aliàs unquam, Amice; qui opusculum à te nuper in lucem editum pro tua humanitate ad me miseris; pro quo dicere non possum, uti

Ad agent-
das gra-
tias.

REV-

UXOR THOMÆ MORI

*Ad Conjugem pro Religione Catholica
in carcere detentum, & pro eadem
subeunda morti proximum.*

revera sentio, quantum tibi debeam. Legi illud semel atque iterum, neque retractabo minùs suaviter, postquam eorum explevero curiositatem, qui libellum verè aureum ambiunt. Quamquam vix exorabo, quæ tua modestia est, ne suspiceris adulari velle me tibi, aut amicitius sentire de te tuisque rebus, si meam de libro tuo sententiam interposuero. At non recusabis iudicium multorum hominum, qui eruditi inter paucos & delicati palati apud omnes audiunt. Illi sic extulere totius operis gravitatem, elegantiam, concinnitatem, nihil ut ad cumulatum ex omni parte abolutionem accedere posse arbitrentur. Verum non est illud novum atque insolens, quòd à te tam eximium opus exierit, qui nihil nisi perfectum ingenio & elaboratum industria edere soleas. Perge, uti fecisti hactenus, promovere tam feliciter illam indolem, quam peculiari Superum munere ad Literas natus es. Ditescat operibus tuis Literaria Respublica, & habeat in te semper magnum exemplum, quod politoris doctrinæ amantibus proponere ad imitandum possit. Hoc debent cæteris documentum, quos meliori, ut sic loquat, luto natura finxit, ut omnibus exemplo præluceant. Ego interim cum habeo tibi gratis amplissimas, tum providebo diligentem, ut ii, quorum est de præstantissimis operibus Literariam Respublicam admonere, opusculum illud non prætereant silentio, neque merita commendatione carere patiantur. Vale.

Ergo perstabis usque in sententia tua pertinax, Conjux amantissime, nec obstinatum moriendi animum exues? Nihil te piæ conjugis lachrymæ, nihil toties iteratæ preces inflectent? Heu! quæ te tanta libido mortis incessit, ut vitam oderis; & quod in vita tibi debuit esse charissimum, ultro volensque abjicias? Nam cur in perniciem ruis, dum tuæ salutis arbiter, servare te incolumem potest? an tanti est, aut operæ tam difficilis illud, quod à te petitur, ut hoc redemptam bene vitam non putes? obsequere tantum Regis imperio, & obliviscere tantisper austeræ illius virtutis, cujus te custodem frustra rigidumque satellitem ostentas. Quid enim promoves, dum violentæ cupiditati frenum injicis, & sana consilia non audientem revocare ad officium pertentas? Nescis posse omnia Reges, quæ volunt, nec facile deterreri eos à volendo, quod libido semel persuasit? Sine illum suis vivere legibus, qui leges æquitatis non audit. Cur te alieno exitio implicas? cur amicos tuos, affines, liberos, conjugem tecum in ruinam abripis? Nam quod erit nobis te sublato perfugium? cui desolatam familiam relinquis? Quid agam tibi superstes? Fallor; nec superstitem fore me tibi arbitreris. Unum idemque fatum nos involvet. Te sequar, quocumque iveris. Non me terret mors ipsa, nec ullum mortis genus me timidam facit. Aut igitur tecum mori me jube, aut me vivere si voles, fac ut saluti tuæ quamprimum consulas.

MAR-

MARCELLUS LENTULO

Adversis rebus laboranti.

Confolatoria.

NON est, mi Lentule, ut reris, magnis viris amica semper fortuna. Imò ea est plerumque illius inconsiderantia atque cæcitas, ut, dum probatissimos & omni laude cumulatōs viros deprimit, homines nullius nominis evehat atque extollat. Id verò, si miseris omnibus, tibi certè fortis acerbiter exostulanti singulari debet esse solatio. Cùm enim arumnosum te & infelicem fatentur omnes, tum nemo est, qui egregias animi tui dotes palam non prædicet, constanterque defendat, nullum unquam extitisse, in quem iniquius, quàm in te, fortuna peccaverit. Hanc ergo, quam concitasti opinionem tui, vide, ut tueri ac sustinere possis. Debes omnibus exemplum illius constantiæ, quam in utraque fortuna exhibendam toties ipse pronuntiasti. Noli tamen abjicere spem omnem fortunæ melioris. Ut est illa cæca, ita & natura sua levis; quo fit, ut, quàm temere descivit à quibusdam, tam facilè ad eisdem revolet.

FILIUS ADOLESCENS

PATRI,

Ut agere Personam in Theatro sibi liceat.

^{Petico} ^{33a} Quid commendasti mihi sapius, ut singularem in dicendo leporem ac gratiam conarer assequi, id ego, Pater amantissime, non cesso frequenti usurpare memoria, & quæcumque se offerunt id perficendi, quod cupis, occasiones diligen-

ter aucupari. Verùm inter cætera, quæ juvare adolescentem possunt, & in perfecta dicendi facultate fructus uberes meditantem promovere; nihil vidi hæctenus, quod plus animi simul ac roboris afferret, quàm ea, quæ in exhibendis Tragædiis adhiberi quotannis solet, exercitatio. Equidem novi rem esse arduam ac difficilem, personam tam solemnem in Theatro sustinere. Tamen nisi me fallunt ii, quorum est de mea qualicumque ad eam rem facultate ferre iudicium; ac nisi de me ipso, quid sentiam, apud parentem amantissimum deponere dubitem; non postremas fortè in agenda persona etiam primaria partes ferre possim. Est mihi non inveniusta, quam laudasti ipse, corporis conformatio, non inelegans incessus, actio satis liberalis. Accedunt latera firma, canora vox & distincta, quæ capacem aulam impleat. Adjecit, ut fatear quod res est, incitamentum non leve illa, quam sibi annis posterioribus sodales mei pepererunt, in hac palæstra nominis commendatio. Incendit etiam desiderium, quod audio omnium rumoribus jactari, Tragædiam fore hoc anno bellissima. Virum nosti, Pater, qui solennes ludos editurus est, proh! qualis & quantus! quàm lata sub tali magistro uberrimi fructus spes affulget! ò si filio charissimo, indultum id velis! ò si hanc facias bonus, quam peto, exercitationis copiam! nullus ego dubitem, ita me affectum sentio, quin me non declamationis modò, sed etiam eruditionis donatum Laurea sis amplexurus. Deterrebunt fortè quipiam quominus id annuas, & difficultatem temporum causabuntur. At quantula impensa est, hanc si cumulata patris læticia compenserit! Hoc providere meum est, Pater, ne te pœniteat compotem me votorum effecisse. Vale.

RE.

RESPONSIO PATRIS.

LETOR ego plurimum, Fili charissime, qui te nactus sim paternarum præceptionum tam memorem. Memini fanè commendatum tibi à me diligenter, cùm te Musarum in disciplinam educandum traderem, ut leporem in dicendo, quàm posses venustissimum, consecrarem. Nihil me facti pœnitet, imò studium in ea re tuum non cessabo quantum in me erit, vehementer incitare. Neque verò me fugit valere ad eam rem plurimum frequentem in dicendo exercitationem, & inter reliquas, illam vulgò commendari, quæ in Tragædiis adhiberi solet. Videbor tibi forrasse plus æquo timidus pater, & contra parentum indolem de filio non satis commodè augurantem accusabis, si te audacem plusculum, & de viribus tuis præsumentem confidentius arguerim. Magnum quiddam est, Fili, quod vereor satis ut intellexeris, coram tam celebri cœtu personam tueri regiam, & confertam ex omni genere hominum multitudinem tenere dicendo posse. Ipsa quantumvis bella sit actio, quæ exhibetur, nam facilè tibi assentior dum scribis fore illam bellissima; quantumvis, inquam, actio illa bella futura sit, parum interest, mihi crede, nisi par in Actoribus venustas respondeat. Habes equidem in focis, qui posteriore anno suas in eodem loco egere partes, magnum exemplum pariter & incitamentum; at quò feliciores exitus habuere, eo vereor magis, ut ad tantam laudem pervenias. Tamen vincis & expugnas patrem, Fili charissime, dum spem obrinendi in Theatro præmii non levem moves. Id ego tanto lubentius adducar, ut credam, quòd scio in te uno esse positum, nec

pareitum iri à te laboribus, ut hoc amantissimo patri solatiolum imperitias. Quare bono esto animo, hoc si feceris, ut videris polliceri, nulla in me mora est, quin Actorum in album, tuum nomen, cum voles, referatur. Neque tu verò impensis metue vel sumptibus; liberalem patrem habes, tuisque commodis & oblectamentis cupidissimè servientem.

FILIUS PARENTI

Ut emuncta Crumene jacturam resarciat.

REM mihi funestissimam, tibi que ipsi, Pater amantissime, nisi mederi posses, lactuosissimam! Furor pessimi, quod erat in oculis cumque, nequiter surripuerunt. Diverterat, ut sit hoc tempore, celebres ad nudinas tuas Pamphilus, atque inter eundem spectandis histrionum nugis dum otiosus inhiat, nam quid ego imprudentiam ipse meam dissimulem? Ecce positum reconditiore in pera nummatam bene marsupium misero furtim subtrahitur. Equidem sensi prædonis manum, furem in clamavi, astantium turbam commovi: at serius. Jam aufugerat latro pessimus meis beatus nummulis. Nullam ne tam ampla in urbe restim esse, quæ genus istud hominum improbissimum conficiat? Ex illo, Pater, nulla fluunt pauperculo poetæ carmina; Musas ferreas, æreum Apollinem experior. Est enim, si nescis, gens illa Numinum, quam colimus, difficilis, morosa, & rebus suis, supra quàm dici potest, attentata: ac niqua dolosi nummi spes refulserit, oleam è saxo potiùs, quam Pegasus ab ipsis melos extruderis. Jam si velis, Pater, revocare spatium præteriti.

Queribunda est Deprecatione.

teriti temporis, & memoriam pueritiae recordari ultimam, nosti, quam ineptam & elinguem personam agat adolescens, cui nihil est in oculis. Ego certe malim ense militi, medico succos ac pharmaca, caufidico lites, mihi ipsi libros ac calamos eripias, quam nummulos, valentissimum, si quod est aliud studiorum adminiculum. In his rerum mearum angustiis tuum est, parentum optime, aliquo Pamphilum tuum recreare solatio. Tu querelis & dolori facies modum aliquem, cum voles. At si quid filio bonus indulseris, beneficio sic utar tuo, ut me caeteris in rebus, quod tu merito tuo postulas, & ego praestare debeo, habiturus sis ad omnes voluntates tuas paratissimum.

RESPONSIO PATRIS.

speculato-
ria & Sa-
tirica.

ERgone verum est, quod scribis, Fili amantissime? Quid? subrepta tibi crumena est? nihil fingis? nihil dissimulas? Equidem ego vix adduci possum, illud ut credam, aut eam tibi facere injuriam velim; tibi inquam, puero, quem novi tam emunctae naris. Saltem non vivit furum ille pessimus, qui tali te affecit contumelia; facinus vindicasti fortiter? Id enim suspicor, tametsi videris illud subtrahere. Nam cur subsidium restis implorer, aut ea velit uti ad conficiendum latronem improbum, cui Iethifer ensis hareat ad latus? Unum est saltem, quod in hac qualicumque calamitate tua gratureris tibi. Nihil erit deinceps quod metuas ab ejusmodi sycophantis. Poteris magno tuo commodo atque etiam otio curiosos oculos pascere, & lepidas histrionum omnis generis nugas spectare a symbolus. Vide tu autem, ut, quam Musarum & Apol-

linis nomini labem inuris, eam abstergas quamprimum, & male jam coherentem gratiam revincias sedulo ac consuas. Non sunt illi, ut reris, tam avara Numina, aut suis rebus tam attenta. Imò senties, quanto libentius suas illis opes largiantur, quorum animus vacat ea sollicitudine, quam divitiae pariunt. Utinam ego, Fili amantissime, tam ingeniosus olim atque industrius existissem, quam esse te revera mihi gratulor. Quam facile caruissem illis adminiculis, quibus puerorum vulgus indiget! Valeant illi, qui, nisi nummulis abundant, oblectare animum vix norunt. Tibi tam faceto natura tua, tam hilari, tam callido, quid deesse possit, quod in te uno non habeas? Caeterum amo in te plurimum studium illud quod praestare fers implendi diligenter singulas officii tui partes, neque te laudare satis possum, quem tam obsequentem, tam docilem, tam ce- reum experior. At sentirem de te parum honorifice, nisi te unius gloriae desiderio ad optima quaeque inflammatum arbitrarer. Fruere ergo laude illa, & in patris benevolentia conquiesce.

FILIUS PARENTI

AMANTISSIMO

Calendis Januariis recurrentibus

Est haec recepta jam diu laudabilis ubique consuetudo, ut redeuntibus anni cujusque primordiis Liberi fausta omnia Parentibus apprecentur. Hunc ego morem ita teneo, Pater colendissime, ut non tam ille me, quam singularis quaedam in parentem amantissimum pietas atque observantia officii mei admoneat.

Sen-

Sentio enim vero multo melius, quam eloqui possim, quantum tibi debeam pro liberali illa, quam tam sedulo mihi provides, educatione; & quod fit major annorum accessio, eo majus intelligo requiri à me grati ac memoris animi monumentum. Tamen quid ego tibi pro tua claritate voveam ac precer, Pater amantissime? Neque enim aut novas opes aut honores novos animus est tibi postulare; erit hic Superis labor, ea sollicitudo, ne sua probitati virtutisque praemia defuerint; & quem tot suis ad hoc usque tempus muneribus cumularunt, in eodem deinceps magis ac magis exornando beneficia tuebuntur sua, & perpetuam adjicient. Est aliquid aliud, mi Pater; quod esse tibi noverim antiquius, & quod in aliqua filii tui facultate positum videri possit. Scio quantopere desideres, quod & ipse significasti mihi non semel, promoveri in me feliciter institutionem bonam, quam impertis, & piam, quam pro me geris, sollicitudinem suo fructu non carere. Miserum me! nisi hac saltem parte conspirare tecum videar, enitarque viriliter, ne te impensi olim in educando filio laboris & amoris poeniteat. Ita spondeo, mi Pater; neque perfidum ve-reor dicere sacramentum. Quantum erit in me facultatis & industriae, sic apponam lucro, sic insistam vestigiis, quae contrivisti ipse tanta cum laude, ut, cum aetas creverit, non ita degener à paterna virtute videri possim. Vale.

MATRI

Filioli sui plus aequo amanti.

Objurgatoria.

Video equidem quam importunus ego, quam molestus censor ha-

bendus sim, qui amorem illum, quo filiolum, non tam complecteris, quam perdis, non verear insimulare: Tamen vel si defugere non possim periculum offensionis tuae, dicam ingenuè, quod sentio, & damno etiam meo, sinceritatis cultor, quam adulator turpis malim videri. Plaudis nimirum tibi, cum blandiris puero, cum figis oscula, cum feroculum etiam plerumque foves in sinu. At, si nescis, catulos suos dum suavius osculatur Simia, dum stringit arctius, eisdem imprudens ac stulta nimum enecat. Tu quid facis aliud, dum Pamphilo tuo per fas ac nefas indulges impensius, nisi adolescentem miserum Simiarum more perdis atque exterminas? O si videres, quanquam videres id satis, nisi te amor preposterus obcaecaret. O si videres, inquam, qualis è complexibus tuis excedat! quem demum ex illa disciplina tua fructum reportet! ut otiosus totus ac deses! ut fugitans laboris, ut fastidiosus Litterarum, ut eruditionis bonae osor pertinax, ut asper monitoribus, ut increpationis impatiens, ut plenus sui, ut insolenter arrogans! Nam quem ille vel audiat, vel sequatur, vel metuat, dum matris in umbra, tanquam praesidio munitus inexpugnabili, magistrorum consilia, admonitiones, minas despicit? Neque tu vero aut nullas aut etiam seras mollioris indulgentiae poenas dabis, cum factus ille in omni vitae parte licentior & ad quaelibet Reipublicae munia ineptissimus, acceptam à Majoribus gloriam non modo non tuebitur, sed ignavia turpi, Incordia, libidine dedecorabit. Tum intelliges, quam perniciosus fuerit amor ille qui tibi jam illudit; tum mederi malo voles, quod medelam nullam admittet. Moncbis ipsa vicissim, adolescentem argues, indolem pravam, vitia

vitia inculcabis; excitare tentabis ad magna quæque torpentem ac senescentem animum; contumacem, perditum, consilii boni contemptorem corripies nimirum, & intentatis etiam minis, percellere ac revocare ad meliorem frugem conaberis. At frustra; neque bene monentem reverebitur. Hic erit fructus amoris illius tui, hoc mollioris indulgentiæ solatium ferēs. Desine ergo illecebrarum huiusmodi: reprime viriliter & intra legitimos fines contine præposteros exitialis benevolentiae impetus. Habes aliud, unde maternus amor se prodat, nec incurrat tamen poenitendi periculum. Provide filiolo illi tuo, quem amas, institutionem bonam, nullis parte sumptibus, ut peritos pariter atque incorruptos moderatores sufficiās; studium laboris, doctrinæ desiderium, bonarum artium æmulationem quoquo pretio teneris animis ingenera; occurre diligenter nascentibus & erumpentibus primū vitiiis; castiga prudenter focordiam, malorum omnium fontem terribilissimum. Denique ea te loqe tantū amicam aut etiam blandientem, si voles, sentiat, ut singulis officiorum suorum partibus sedulo ac constanter defungatur. Vale.

AMICO

Quem iniquus rumor sparserat ex gravi morbo fuisse extinctum.

Officiosa & Grati-landa.

Vivis, Amice, neque verus ille rumor est, qui te extinctum referebat? O rem lætam! ò me præter expectationem omnem felicem ac fortunatum! Equidem fatebor quod verum est, Charissime; nunquam ego sensi meliùs quantopere te diligerem, quam cum funestum

ad me nuntium delatum est, unde intelligebam te mihi carendum esse in perpetuum. Nam quasi latuisset mihi ad hunc usque diem, quod tamen probe noveram jam diu, esse in te fidem egregiam, eximiam charitatem, indolem suavissimam, & cætera omnia, quæ dulcissimæ necessitudinis vincula sunt; tu visus mihi de integro amicus tam comis, tam fidus, tam obsequens, numeris omnibus tam absolutus, ut sine te vivere me posse desperarem. Hinc æstima si potes, quantus ex eo die mæror animam inceserit! ut me tæderet ulterius vitæ, quam jucundissimo destitutam solatio arbitrabar! ut mihi dies noctesque oberfabare menti, & novum usque ægerrimi doloris momentum afferebas! Sed quid ego hæc? aut quid in re tam luctuosa diutiùs immoror, ubi tam ampla lætandi seges occurrit? Tamen ignosces pro tua humanitate. Videor enim mihi unus eorum de numero, qui periculosum passi naufragium, & amicum tandem portum ingressi tanto suavius retractant periculi memoriam, quanto gravius discrimen incurrere. Cæterum cave deinceps, valetudinem ut cures tuam diligentius, quam fecisti: ac si te tua ipsius salus tam patum commovebit, cogita, etiam atque etiam precor, hoc esse amici tui fatum, ut ab incolumitate tua sua ipsius salus dependeat.

AMICO

Rebus prosperis plus a quo superbiendi.

Morosus ego præter modum fortasse tibi, mi Theophile, aut etiam lætioris fortunæ, qua fruēris, invidus quibusdam videar, qui in-

Ad Com- mone- dum.

tem-

DEMOSTHENI

Qui ex acie cum fugeret & adhaesisset Rubo inter fugiendum, disertam ad Rubum ipsum, quem hostem crederet, Oracionem habuerat.

tempestivis admonitionibus tua inter turbare gaudia sustineam. Absit hoc à me! Nemo hominum est, mihi crede, quantum est qui vivunt, qui res tibi secundas cupidius velit, aut easdem tibi libentius gratuletur. Esto: per me licet, fructu bonis illis, quæ tibi Superi liberalius indulserunt; gaude etiam læta illa sorte, quam iisdem faventibus adeptus es. Gaudebo tecum pariter, & illa bona tibi ut propria faciant, ultro precabor. Tamen non cessabo monere te diligenter, ut insolentiore lætitia abstinereas. Hoc relinque pusillis siveque non satis compositibus animis, ut rerum ex voto fluentium copia superbiùs efferantur, neque ullum fortunæ ridentis ad aspectum servare modum possint. Postulat invictæ mentis constantia, ut non minus casus inter prosperos, quam inter adversos rectum animi tueri sustineat. Quod nisi valeat assequi, quibus se demum periculis, fortunæ filius, quisquis erit, objiciet? Est enim hæc, ut satis nosti, Numinis illius indoles, ut mutabilitate maximè gaudeat, & superbos etiam triumphos tristissimis vertere funeribus delectetur. Hanc verò resantis fati sævitiam tanto graviorem sentire quis solet, quanto suavius blandientis illecebras degustarit. Tum verò lætitiæ succedit dolor, & immoderatos risus amari fletus occupant. Vide ergo, mi Theophile, ne quid rebus in prosperis admittas, cujus in adversis te poeniteat. Ita porro, si me audias, fortunam ferēs tuam, ut si, pro mobilitate, qua viget, à te recesserit, ea facile carere possis. Vale.

Quibus ego te verbis prosequar, Amice mi? qua gestientis animi significatione, gratulabor tibi periculi magnitudinem, quod sospes & incolamis evasisti? Fatere nunc demum gravissimos esse bellorum casus, quibus ferendis virtus quantumvis heroica vix ac ne vix quidem sufficiat. Quamquam accusare satis non possum hostis illius vel temeritatem vel impolitiam, qui te sic occupavit incautum, & quem aggredi perimisset à fronte, fugientis tergori laqueos terenderit. Non norat ille profecto, qualis vir fores; quem si contigisset talem suspicari, reverendum sibi potius, quam laceendum adversarium censuisset. Ut enim feritatis oblitus suæ est, cum sensit, quicum sibi res incidisset! ut audita Demosthenis voce ab inferenda contumelia statim abstinuit; ut horridus totus & exertis metuendus aculeis resedit ultro, placatusque tibi est! tantum ad mitigandam hostis rigidi asperitatem tua valuit facundia! Nihil est deinceps, Amice, quod ullas armorum vices pertimescas, aut fugiendum tibi putes ex acie, cum deficiet animus & mortis metus ingruet. Habes in eloquentia tua certissimum adversus quicumque Martis aleam præsidium. Quis erit hostis tam ferus, tam barbarus, tam avidus cædis & sanguinis, qui resistat tibi, quem non exarmes, postquam rigidum, asperum, humanitatis omnis expertem Rubum viciisti, superasti? Felices porro & fortunata nimium Athenæ, quæ te alumno gaudeant! securas esse jam illas

Jocularis & Satirica.

illas volo, quid consilii Philippus capiat, quid machinetur, quid pareret, dum te sospitem saluumque Atheniensis populus sibi gratulabitur. Habebit ille propugnaculum, cui tanquam infelici scopulo virtus hostis allisa succumbat. Tu verò letam in urbem quamprimum advola, fruere votis omnium & gratissima redivitui expectatione. Jam praevit dudum victoriae tuae fama, & omnium animos suavissima cogitatione devinxit. Plausus excipe, quos meritis es, & qui paratur virtuti tuae, triumphum praestolare. Vale.

ADOLESCENS NOBILIS

PATRI,

Ut patiar se abiectione Literarum studio ad Bellum proficisci.

Ad De-
precan-
dum.

Quod jubes, Pater amantissime, ultro ac volens exequor; charis impallesco totus; ac licet exiguo admodum fructu, aut etiam nullo, hoc mihi est ad solatium satis, quod me audientem dicto & ad quoslibet nutus tuos obsequentem habes. At si penitissimos animi mei recessus, cum ea, qua par est, observantia, amantissimo Patri recludere liceat, nihil ego dubitem confiteri, quanto lubentius, abiectione Literarum studio, militaris disciplinae labores amplecterer. Nam quid diutius hic moror, & primævum Juventutis florem ac vigorem frustra contero in his studiis pertractandis, quae summum pariunt nullo cum emolumento fastidium, quibus & ineptam prorsus indoilem experior? Quanto melius ac feliciter tractarem arma, Pater? Ah! nisi me voluntatis tuae ratio, cujus imperium & reverbor semper & amabo, intra Gymnasii septa re-

tineret, dudum me grandiore jam natu inter puerorum greges & Myrmidonum catervas otiosi turpiter piguisset: jam erupissem è latebris, & ad arma convolasse, quorum desiderium & amorem nihil est hic penitus quod non acuat & accendat, Nam quoties pernixtos Achivis Troas lectito, utinam, tacitus ego mecum, medias inter Batavorum ac Germanorum acies stare armatus! quas non hostium strages ederem! Si decertantes video commilitones de ingenii laurea, continuo increpitans moras exclamo, quanto nobiliores in campo Martio laureas demeterem! Cum edita passim à veteribus Romanis fortitudinis exempla narrantur, tum animo subeunt illustria Majorum nostrorum, tuaque ipsius, Pater amantissime, facinora, quorum aemulator esse, si per te liceat, quamprimum velim. Hoc patere, amabo, Pater, hoc indulge charissimo filio, virtutis tuae testis ac speculator esse, dum bella fervent, ut possim. Nihil te hanc mihi fecisse copiam pigeat, nec si bene me novi, degenerem ab avita virtute filium videbis. Vale.

RESPONSIO PATRIS.

Equidem, Fili amantissime, laudare satis non possum, quam praete fers placendi mihi & obsequendi voluntatem. Est hoc indolis illius, quam suavissimam tactus es, hic fructus est Institutionis bonae, quam dedi, quem uberrimum extitisse, mihi vehementer gratulor. At num ego tibi videbor forte durior pater, si, quod à me postulas tam enixè, item & tam modestè, infectum velim? Sic est tamen, Fili amantissime: non probatur Patri quod petis, neque, me si amas, quod decurris Literarum studium abruptes. Atenim

Ad Com-
monean-
dum.

in-

AMICO

Ad Aquas Borbonias Valetudinis gratia profecto.

ingenio non vales, & in Literis parum proficis: modestum te sanè plus æquo, & abjectius, quàm par est, de te ipso sentientem! Absit, Fili amantissime, ut tam injurius ego tibi sim, quàm tu tibi ipse es. Aliud dedisti nobis & ingenii & profectus tui monumentum. Ten' ignorares ipse, an me parum perspicacem aestimasti, qui excusanti tibi aut ingenii, aut eruditionis tenuitatem assentiat, dum id ipsum, quod affirmas, tua ipsius Epistola inficiatur penitus ac confutat? Nam quid Epistola illa aut elegantius scriptum ac politius, aut disertè magis ac latinè exaratum? Pudet te inter Puerorum greges ac Myrmidonum catervas versari? Hoc ipsum, quod quereris, tibi laudi vertet, si voles; Age; ita te compara ad capefendas liberales disciplinas, ut non invitus ac reluctans, sed ultrò ac volens ad studium incumbas; & quod illi praestare solent moderatorum metu, eo tu rationis unius momentis impulsus defungi videaris. Hæc te ratio, mihi crede, puerorum vulgo eximet, & quanquam vix dum excessisti pueritiae terminos, maturi ante annos viri laudem occupabis. Restat ut praefervida, qua flagras gloriae cupiditati frenos injiciam; non quod improbem illam, quam significas, dignam natalibus, dignam Majoribus tuis aemulationem. At suum erit aliquando colligendae in campo Martio laureae tempus; noli interim Appollineas dedignari palmas, quas & Majores illi tui, quorum te sedulum imitorem exhibes, in eruditionis ingenique palaestra mestuerunt. Quare, si quid Patri bene monenti credis, perge ut coepisti, & dum te Literario in ludo non tam infeliciter exeres, Patris amantissimi benevolentiam promerere.

UT vales, Amice? an attigisti feliciter beatum illum ac salubrem portum, quod contendebas? Nihil ne fatigatus ex itinere longiori, tempestate praesertim tam pluvia, tam incommoda? Ego certè dolui non semel tua causa, quod ad ceteras viarum molestias tempus hyberno simile accederet. Cavebis autem, si nos amas, ne ad potandum venias prius, quàm collegeris te te, & haustam è difficili longaque peregrinatione defatigationem interjecta tantisper quiete recreaveris. Sed unum est praeterea, quod te sedulo moneam, absque quo foret, ut Borbonium fontem, quantus quantus est, frustra exhaustias. Hoc scilicet providè diligenter, ut curas omnes, multo magis animi sollicitudines deponas. Hæc est aquarum illarum, quibus indulgere cogitas, indoles, nullam ut anxietatem aut tedium societas in partem admittant. Esto igitur totus in exhilaranda mente & in curanda singulariter cuticula. Habebis illic multos, mihi crede, festiviore lætitiæ socios, quos Borbonium in pagum eo convenisse consilio deprehendes. non tam ut compositores essent aquarum, quàm ut suavissimo beatiorum hominum consortio fruerentur. His tu utere ad levanda remediorum fastidia; cum illis ride, jocate, lude, neque te pigeat, posita tantisper gravitate, etiam in loco desipere. Hoc tibi, hoc amicis, hoc valetudini tuae debes, unde tanta ad Republicam totam utilitas pertinet. O si, epotis largiter aquis illis salubribus, redire ad nos possis. valentior, quàm profectus es!

V. u. 2. ò si

Si si fons Borbonius, infirmitatis quidquid est, auferre penitus ac depurgare valeat! nã illum ego ipsi Hippocrenes fonti, quo me proluo quotidie ad fatietatem, prætulim. Hæc me porro spes læta atque fiducia reficit, & longioris absentia tua, qua pœne jam exanimor, molestias consolatur.

A M I C O

In extremis Gallia partibus commoranti, de insolita Cœli intemperie, qua tractum Parisiensem afficit.

Ad Nar-
randum.

UT se habet isthic cœli temperies, Charissimo? quis apud vos ætis habitus dominatur? an æstatem demum post diuturnum brumæ tempus attigistis? Nobis certè tam perturbata cœli facies, tam insolens tempestas obtigit, ut in medio pœne Junio aut hyemem aut etiam graviozem autumnum experiamur. Id porro qui fiat, vel quæ possit esse causa tam incommodi temporis, magnum inter graves doctosque viros controversiæ argumentum est. Alii, quibus ego minimè assentior, tantam intervenisse non putant aeris insolentiam, nisi quod finituri jam jam mundi metas fere contigimus, quo tempore rerum omnium magna ubique perturbatio regnabit. Alii, qui telescopiorum beneficio, quæcumque in suprema cœli parte gerantur, pervidere se ipsa meridiana luce clariùs æstimant, ajunt superinductam solis corpori crassiorem quandam crustam, cujus vitio fit, ut vix ac ne vix quidem solares radii sentiantur. Alii denique id contingere solitum seculis quibusque definentibus defendunt, quibus ego lubens atque ultro crederem, id si visum à se quis profiteri posset.

Ut ut est, solita in ejusmodi rerum adjunctis preces Parisiis indictæ sunt, quibus imminentem toti regno annonæ caritatem, & irrepentes periculosos ac frequentes morbos avertere liceat. Concurrunt civitate tota ad ædem B. Genovesæ sacram. Illic quotidianæ magna solemnique pompa conveniunt supplicationes, & ad ejus loculum affusi magno pietatis sensu populi, quam toties perditis in rebus opem experti sunt, eandem adesse sibi tunc temporis etiam atque etiam precantur. Hinc omnis, si qua est, fiducia, hinc lætioris temporis expectatio affulget. Tu, si quid ejusmodi in extremis Gallia partibus positi sentirent, si non meliùs vobis esset, quàm nobis, fac nos, quæso, quamprimum per literas certiores.

HERACLITUS

Democrito res humanas perpetuo risu excipienti.

Rides, Democrite, & perpetuo quidem rides, si quid sparsis de te rumoribus creditur? Hoc credam, te sapientem virum, qualem jactitant, ridere rebus in humanis posse? Imponunt tibi, video, homines malevoli, & famæ tuæ obrectatores. Quanquam inveniunt illi fidem, dum rem in confesso esse apud omnes profitentur. Hoc si ita est, Democrite, quod ego velim tua causa revocare indubium, donec tuum ipsius testimonium accesserit, hoc si ita est, putas, non sapientiæ dicam, sed humanitatis esse, sic insultare miseris hominum, ut, quæ amarissimo sunt digna fletu, hæc inepto procacique risu cavilleris? Nam quid est, amabo, in vita hominum, qualis hodie se offert, quod.

Queribunda.

quod perennibus desleri lachrymis non debeat? Quotus est hominum à recta virtutis semita non devius? Quis audire rationem vitæ ducem, quis ex illius norma præscriptoque vivere vel novit, vel sustinet? Cedo mihi aliquem, qui cœlestem sapientiam scrutetur; multo minùs qui inventa gaudeat, aut ea se contentum ac felicem existimet? Hic in quærendis cumulandisque per fas ac nefas perituris opibus totus est. Ille turpissimo voluptat se se voluptatum in cœno. Ille inani & ambizioso honorum fumo se pascit. Exultat ab amicitia veritas, à societate fides, pietas à propinquitate. Mutuùs se se omnes odiis atque insidiis petunt. Alius litigat cum amico, alius cum affini contendit; insurgit frater in fratrem, filius parenti non parcat, nec parens vicissim ullam sanguinis sui rationem habet. Hanc tu miseram luctuosamque rerum omnium perturbationem indigno risu exciperes? Ah! si quid hujusmodi commissum à te fuisset, risum, mihi crede, converte pius in lachrymas, si quam habes bonæ sapientiæ particulam. Mihi certè, si tibi secus faciendum duceres, fixum statutumque est, humanas, uti jam cœpi, miseras perpetuis tota vita lachrymis deplore.

DEMOCRITUS

Heraclito res humanas perpetuo fletu prosequenti.

NÆ me tui miseret plurimum, Heraclite, qui perpetuis inani- busque lachrymis torqueas te ac maceres, tuamque in ea re ponas sapientiam, ut semper & sine fructu ullo doleas. Magnum habere te oportet aquarum in cerebro recepta-

Le Jay, Tom. I.

culum, quarum ita sis liberalis ac prodigus, ut nullus te inveniat dies fletibus non indulgentem. Quanquam quid est, amabo, quod ita plores ac lugeas? quid in orbe terrarum univervo, perenni dignum fletu objicitur? Scilicet desipientium aut etiam furentium hominum cæcitas lachrymas movet? Proh! quantum tua te opinio fallit, Heraclite! quàm longè erras à vero! Quid si demonstrarem tibi vel hac ipsa luce, quam aspicias, clariùs, dignum esse risu perpetuo, quod jugibus lachrymis prosequendum putas? Unum ego te velim hujusce rei judicem atque arbitrum, si modò temperare tantisper à fletu velis, dum ego te vera sapere edoceo. At enim nemo est, qui à recta virtutis semita non deviet; qui rationem sequi vitæ ducem, & ex illius norma præscriptoque vivere vel novit, vel sustineat; & illos tam ridendos non putabis, quàm si ambulare quosdam inversis pedibus & de flexo dorsum capite aspiceres? Nullus cœlestem scrutatur sapientiam, aut inventa gaudet, aut ea se contentum arbitratur. Stulti nimirum & explodendi jure merito, qui cacutire malint, quàm fulgentem ubique lucem intueri. Hic opes congerit, ille se pascit honorum fumo, alter voluptatum illecebras venatur; puecos puta in ædificandis casulis occupatos, ridebis. Rixæ ubique, contentiones, jurgia inter amicos, affines, ac propinquos regnant ac dominantur, insanire omnes, uti revera insanunt, crede, risum excutient continuo, nunquam lachrymas. Denique quidquid videris uspiam vol audieris, si co, quo pat est, modo accipias, valere jubebis lachrymas tuas, & meum ridendi morem imitabere. Quare si sapere voles in posterum, Heraclite, horridam illam rigidamque sapientiam lætiore illa ac faciliore, quam

Vu 3

pro-

profiteor, commutabis: qua ego in conlectanda id sum nactus commodi, ut vacuam omni sollicitudine & plenam hilari gaudio vitam semper duxerim. Porro hunc esse germanum veræ sapientiæ fructum existimavi semper, qui ad procreandam humano generi felicitatem ac lætitiâ plurimum conferret.

AMICUS

In secessu suo rerum æternarum meditationi vacans.

Ad amicum civiliū curarum undis immersum.

Ad Narrandum & Hortandum.

MIRUM fortè tibi videbitur, Charissime; quod è secessu meo animum induxerim ad te scribere, qui abiens visus fueram polliceri, velle me ad tempus rebus omnibus valedicere. Tamen nolim existimes, hoc mihi fuisse unquam propositum, ut omnem prorsus amici memoriam mihi interdicerem. Næ durior fuisset illa lex, imò & iniqua, ni quid impertirem tibi illius solatii, quo fruitur amicus tuus, dum sibi Deoque totus vacat, & æternis rebus contemplandis intentus est. O verè beatum fortunatumque tempus illud! ò tranquillos & suaves illos dies, quibus raptus extra se, ut sic loquar, animus, & corporeis vinculis quasi jam liber, nihil mortale, vel periturum sapit! O jucunda pax illa mentis atque tranquillitas, qua terrenæ conditionis immemor anticipato felicitatis æternæ gustu recreatur! Sed quid dicam tibi, aut potius quid non dicam? Nam cur intimos cordis mei recessus dubitem aperire? Ut illa fordescunt omnia, quæ vulgus hominum tanto reponit in loco, meditantis seridò, quod supernum est! Ut

vanas mortalium curas reputat, qui solliciti mirum in modum de stalienda fortuna fragili ac lutea, cœlestes aspernantur opes, aut eandem certè, quasi nihil pertinerent ad se se, negligunt! Sic est, inanem rerum umbram plerique sequimur, & fucata boni specie patimur nobis illudi! Utinam hic adesses mecum, Amice, & breve cum terrenis sollicitudinibus divortium sustineres! Utinam experireris ipse, quæ sentio, & quæ te sentire pariter velim. Tam enim miserum videtur mihi quod amat cumque, quod sectatur bona pars hominum, hodie qui vivunt; tam fastidiosum incipit esse, quidquid Deus non est, aut cum Deo non penitus junctum; ut tibi vel ipsi quantumvis amico, absit verbo injuria, nuncium remittendum putem, nisi me sustentaret illa spes, fore ut illos, quibus ego afficior, sensus habere possis, & quem facere didicerum humanarum contemptum, eundem ipse uberioribus divini luminis radiis illustratus præ te ferre assuesceres. Sed quid ego hæc verbosus in Epistola? Plura dicemus coram, interim valere te jubeo, atque impensius exemplo meo sapere.

AMICO ADOLESCENTI

Ad primam Expeditionem bellicam magna animi alacritate festinanti.

AN erit tibi adeo festinanti spatium, nostram ut Epistolam perlegas, Amice? Audio enim quanto studio properes degustare in experti Martis primitias. Non es apud te præ gaudio, si quid communibus amicis creditur; ex quo præter ætatis tanten conditionem tibi visendi hostis facta copia est. Equidem Amico

Ad Monendum.

gra-

gratulor alacritatem illam, quam præ te fers; illam comparandæ gloriæ & illustrandi nominis, dignam inclytis Majoribus, quibus ortum debes, cupiditatem. Neque verò in tanto armorum apparatu, populorumque concurrentium æstibus deerit ingens rei bene gerendæ locus; quo, nihil ego vereor, ut viriliter utaris, si modò felicem ex omni parte exitum mihi spondere liceat. At nostri armorum ancipites casus: scis rem tibi fore semper cum cæca, temeraria & insolenti sorte, quæ superbos etiam triumphos vertere funeribus amat; quam nobilitas, animus, virtus ipsa non movet; cujus austeritatem nulla amicorum vota, nullæ preces inflectant. Proin noli tuæ te virtuti sic permittere, ut cavendum tibi non putes, & ardorem animi, quo flagras, sagacitate atque prudentia non temperandum. Memineris nondum esse te juris tui penitus; sed præstandum esse te salvum & incolumem nobilissimæ familiæ, quæ suas in te spes habet, quæ peritura tecum sit, nisi illam suscipies ac fulcias. Vitabis igitur istud discriminum genus, quod inconsulti Juvenes laceffunt plerumque sine imperio, sine fructu, sine gloria: in quibus, vel dum pereunt fortiter, nemo est, qui imprudentiam non arguat, stultitiam non accuset, ne dum extollendam fortitudinem, & invictum animi robur collaudandum arbitretur. Hæc te retractare tecum velim, dum erit opus, unde documentum capias, quod ex usu tibi sit. Interim ego non cessabo pro te vota facere; ac si quid nostræ valebunt apud Superos preces, redibis ad nos.

salvus ac sospes, & singulari gaudio amicum inter paucos tui studiosissimum cumulabis. Vale & vive.

AMICO LAUREATO.

FELICEM ò, nec tibi magis quam mihi fortunatum diem, Charissime, quo lætissimo totius urbis in confesso, tubisque accinentibus ac resonantibus tympanis datus in Theatro tibi plausus est. Quis tunc fuit, amabo, animi tui sensus, cum amplissimi Theatri scanderes ardua, & multiplici revinctum laurea caput niverfa multitudini ostentares? Dic, inquam, per Superos precor, ne pigeat istud enarrare nobis. Quamquam quid ego modestiam tuam frustra sollicito, cum animum tuum ex meo spectare liceat? Possunt enim verò ex me ipso, Amice, facere conjecturam, quàm singularis fuerit lætitia tua, cum votorum tuorum metam ultimam attingeres. Qua in re nec ipsi fortunæ partem gratulari, quæ concordibus animis visa est cum æquitate concurrere, ut amplam laboribus tuis mercedem pararet. Pudet illam, credo, cæcæ & inconstantem appellari; tibi que dum favebat impensius, voluit eorum hominum emendare cavillationem, qui privatam illam oculis aut volubilem nimis mentiuntur, quàm ut sinceram dignoscere virtutem, ipsique adeo possit adhærescere. Quid jam reliquum est, nisi ut fruaris cum otio lætissimo laborum tuorum fructu, & in umbra palmarum tuarum gloriosè conquiescas. Vale.

Gratula-bunda.

Atteximus Epistolarum omnis generis indicem quæ apud Ciceronem variis Epistolarum in Libris reperiuntur.